

let for Bælgerne at se, hvad der burde være gjort, og hvad der er forsømt. Forsøget blev ikke gjort, men jeg skjønner ikke bedre, end at man ved at undlade det ikke alene offrede disse Foranstaltninger, men man offrede Mere, thi man offrede Regjeringens og Landsthingets Stilling og gav Folkethinget en Magtstilling, som det efter Grundloven ikke har og som det ikke bør have. Og hvorfor gjorde man det? Af Hensyn til Bælgerne er Svaret. Ja, hvis man kunde have Haab om, at man, naar Bælgerne var overstaaede, kunde gaa en rolig Fremtid i Møde, saa var Sagen en anden, men det venttes man jo ikke. Man siger endog saa: Vi opgive Kampen nu for efter Bælgerne at begynde den paany. Men har man da glemt, at en Kampregjering og en Reformregjering ikke kunne forliges? Vil man fortsætte Kampen, maa man være paa det Kene med Et, og det er, at saa kan man ikke vente at gennemføre store Reforme, og at derfor Forsvarssagen er skrinlagt, indtil Kampen er endt. Det er Forsvarssagens Fremtid. Jeg ser ikke bedre, end at vi bestandig komme dybere og dybere ned i Korruptionen, og den Tid vil derfor komme, hvor Talen om Fædrelandets Forsvar vil forstumme, fordi Fædrelandskjærligheden er borte. Der var en Gang, det er ikke mange Aar siden, en Mand, der stod ene i en fjendtlig Forsamling, han talte for sine Landsmænd, der vare luede under et fremmed Flag, og han havde Mod til at sige: Vi ere Danste, og vi ville vedblive at være Danste. Det er paa høie Tid, at vi gjøre Hans Krigers Ord til vore og sige: Vi ere Danste og vi ville vedblive at være Danste, men Betingelsen for, at vi kunne bevare vort Fædreland, er at vi ordne dets Forsvar, og derfor bør Forsvarssagen gennemføres.

Wederkjind-Madsen: Naar jeg har bedet om Ordet, er det ikke for at komme ind paa en Realitetsbehandling af det foreliggende Lovforslag, idet jeg er fuldstændig enig med den ærede Ordfører i, at saaledes som Sagen har udviklet sig, er der ingen Anledning dertil; jeg ønsker blot at gjøre nogle faa Bemærkninger i Anledning af Udtalelser, der til forskjellige Tider ere fremkomne fra Højres Side saavel her i Thinget som ogsaa udenfor Sælen. Der er ofte fra Højres Side blevet henvist til den Begeistring, der var her i Landet i 1848, og man har anstillet en Sammenligning mellem den Tid og nu i saa Henseende. Det er ganske vist, at der den Gang var stor Begeistring her i Landet, men det forekommer mig, at man tillige bør se hen til, hvad det var, der fremkaldte denne Begeistring, man bør erindre sig, at det var

den Frihedsfølelse, der allerede den Gang havde slaet Rod i Folket, og som senere satte sin Frugt i Grundloven af 5te Juni 1849. Det var denne Frihedsfølelse, der havde til Følge, at den danske Soldat dengang freidig og djævt gik ud for om fornødent at offere Liv og Blod for Fædrelandet. Efter at Danmark i længere Tid havde været en Tumleplads for Ubelens og Geistlighedens Herkeshyge, efter at den danske menige Befolkning og særlig den danske Bondestand i lange Tider og, jeg kan tilføie, under en Række af de mest udelige Konger, som noget Land formaar at fremvise, var sunket ned i en slavisk Tilstand, der var en Skandale for et civiliseret Samfund, saa kom endelig den fri Forfatning af 5te Juni 1849, der havde til Følge, at enhver Mand blev lige for Loven eller skulde blive lige for Loven ialtfald, det var Meningen, og at enhver hæderlig Borger fik Veilighed til gennem Udbøvelsen af sin Valgret at faae Indflydelse paa Lovgivningen og saaledes ogsaa Veilighed til som fri Borger i et frit Samfund at varetage sine Interesser. Det var denne Frihed, denne Grundlov, der valte Begeistring den Gang, og som havde til Følge, at den menige Soldat som faae, at der nu var Noget, der var værd at slaas for, at der nu var Noget, der var værd om fornødent at dø for. Men aldrig saafært var denne Krig ført til Ende, førend Reaktionen begyndte at reise Hovedet, førend Reaktionen begyndte at rette det ene Angreb mod Forfatningen efter det andet. Det varede ikke længe, førend denne Reaktion satte sine Frugter — dels i Oktober-Forfatningen af 1855 og dels i November-Forfatningen af 1863 — og da saa den nationalliberale Regjering endelig fik os indvilket i en Krig med Tydskland i 1864, saa var Begeistringen borte. Og hvorfor, mine Herrer? Fordi den menige Mand allerede den Gang følte, at han kunde være god nok til at offere Liv og Blod for Fædrelandet, men at man ikke var tilbøielig til at stille ham paa lige Fod med de øverste Klasser i Samfundet med Hensyn til hans politiske Rettigheder. Siden den Tid er det blevet værre og værre, det ene Angreb imod vor Frihed er kommet frem efter det andet, man har ignoreret Folkets Bevillingsmyndighed, man har haanet den almindelige Valgret, men ikke desto mindre kommer dette lille reaktionære Parti, der for Dieblisset er ved Roret her i Danmark, og tror, at det store Flertal af den danske Befolkning skal være tilbøielig til, være glad ved at offere næsten hele Danmarks, ja, mere end Danmarks hele disponible Kapital til Fæstningsanlæg, de selv synes om, og som, hvis de